

PROJECTE

LLUM

MOSAIC

PREGÓ

Joan Cornet i Prat

• FESTES DE LA MISTERIOSA LLUM •

Manresa, 15 de febrer 2008

PREGÓ DE LES FESTES
DE LA MISTERIOSA
LLUM DE MANRESA

J o a n C o r n e t i P r a t

MANRESA, 15 DE FEBRER DE 2008

Il·lustríssim Senyor Alcalde

Regidors

Autoritats

Senyores i senyors,

És un honor i un privilegi poder estar avui aquí, amb tots vosaltres, com a pregoner de les festes de la Misteriosa Llum. Quan m'ho van proposar els amics de Mosaic no vaig dubtar ni un moment. És una ocasió única de compartir amb vosaltres una de les festes més belles (i també de les més antigues) de la nostra terra i de la nostra ciutat. Em vàreu brindar una ocasió que no volia desaprofitar.

Aquí em teniu: fa gairebé quatre anys que vaig tornar de Brussel·les, on he estat setze anys, treballant al si de la Comissió Europea. Cinc d'aquests anys vaig estar vinculat al Parlament Europeu. Vaig tornar perquè, en constituir-se el primer govern d'esquerres a la Generalitat, el President Pasqual Maragall em va demanar de participar en el seu govern.

Aquella era una oferta que no podia declinar. Em feia molta il·lusió poder seguir treballant pel nostre país. Ara des de Catalunya mateix. Vaig ser nomenat secretari general de salut i al cap d'un any i mig el mateix President em va demanar que em posés al front de la Bioregió de Catalunya. La Bioregió és un projecte molt ambiciós, que té l'objectiu de potenciar la nostra recerca i producció en l'àmbit de la biomedicina. Així ho vaig fer. La Bioregió era, pocs mesos després, un projecte en marxa. A començament de l'any passat, el 2007, en el marc del nou govern de la Generalitat, la Consellera de Salut, Marina Geli, em va demanar de posar-me al front de la Fundació TIC-Salut, que té com a objectiu potenciar les tecnologies de la informació i de la comunicació en el sistema de salut català. En resum: em sento orgullós d'haver pogut fer la meva aportació humil, exercint responsabilitats al front de projectes que poden tenir un cert impacte en la nostra salut i en la nostra qualitat de vida; és a dir, en el nostre benestar.

Torno a ser de nou al meu país, després d'un llarg períple vital, durant el qual he pogut viure activament la restauració de la democràcia al nostre país, l'autonomia de Catalunya, l'entrada d'Espanya a la Unió Europea i, ja dins de la Unió, la consecució del Mercat

Únic Europeu, l'ampliació de la Unió a Suècia, Finlàndia i Àustria, i la Unió Econòmica i Monetària, amb l'adopció de l'Euro com a moneda única. En el meu cas, doncs, també es pot aplicar aquesta dita tan catalana de "roda el món i torna al Born".

Potser alguns podrien pensar que, havent estat on he tingut la sort d'estar, em puc presentar, avui, davant vostre carregat de respostes als molts problemes del nostre món d'avui. Em sap greu decebre-us, però el cert és que després del meu recorregut de tots aquests anys tinc més preguntes que respostes.

Per això, avui, voldria aprofitar l'ocasió que m'heu ofert per reflexionar, en veu alta, davant vostre. Voldria que aquest pregó fos una oportunitat de recordar, analitzar i plantejar un seguit de qüestions que crec que són vitals per al nostre futur. Un futur del que ciutats com la nostra no poden restar al marge. En alguns casos no s'ho poden permetre; en d'altres no en podríem quedar al marge ni que volguéssim. Fem un petit repàs amb algunes pinzellades històriques.

El món a l'any 1345

L'any del miracle. Fem memòria. Som en ple segle XIV, el que després se n'ha dit el final de l'Edat Mitjana. El món anava poc a poc. De-ses-pe-rant-ment a poc a poc. En canvi, la pesta negra que va aparèixer dos anys més tard, anava de pressa. Molt de pressa.

Anglaterra i França havien iniciat una guerra que acabaria durant cent anys. A la Península Ibèrica, que aleshores encara no se'n dia Espanya, el rei Alfons XI va intentar conquerir Granada sense èxit. En el sacre Imperi Romà, Lluís IV, va prendre control d'Holanda i els seus entorns, i els va regalar a la seva dona, cosa que no va resultar ser massa popular. El que avui és Itàlia i que, en aquells moments, era un reguitzell d'estats sovint en guerra els uns contra els altres, aquell any va tenir lloc la batalla de Gamenario entre els Güelfs i els Gibel·lins (Llombardia, a 15 quilòmetres de Torí). Més al sud, en concret a Nàpols, van assassinar a un tal Andrew, Duc de Calabria. A França, mentre per una banda el papat residia a Avinyó, aquell any s'acabaven les obres de construcció de la catedral de la Nôtre Dame, a Paris. El Papa Climent IV va afirmar el 1345: "L' adquisició del regne d'Àfrica pertany a nosaltres i als nostres drets reials i a ningú més". Aquell mateix any esclatà una crisi econòmica a Europa, com a conseqüència de la fallida dels bancs de Florència. Molt més enllà, cap a Orient, l'imperi mongol estava en franca decadència, cosa que donaria pas a l'Imperi Otomà. En canvi, l'Imperi Bizantí se'n sortia prou bé. Amèrica encara no era colonitzada, ni tan sols coneguda pel que en podríem dir el nostre món europeu.

Manresa el 1345

A la nostra ciutat el miracle de la Llum posava fi a una situació de malviure i patir. L'excomunió havia esdevingut insuportable. Calia pregar. Calia implorar. I el miracle va arribar. Al final teníem l'aigua i teníem la Llum. Gràcies a la Llum teníem aigua; però sobretot teníem el suport diví. I l'havíem guanyat per la perseverança, la tenacitat i la fe. I també pel coratge d'un bon grapat d'homes i dones de la nostra ciutat.

Som on som gràcies a aquelles persones que van prendre el risc, que van tenir una visió clara del futur i que en comptes de marxar o d'esperar situacions propícies van decidir tirar endavant. Van construir la sèquia. Van donar vida a la ciutat. De manera que som el què som, com a ciutat, gràcies als manresans del 1345.

Per això és bo aprofitar l'ocasió que ens brinden les festes de la Llum per reflexionar, a partir del que va passar, sobre els valors que encarnaven els seus protagonistes, i sobre l'ensenyança que en podem treure, 663 anys més tard.

Si, com hem dit, el món de 1345 era molt lent, el nostre món d'avui és molt ràpid. Tot va de pressa; i massa vegades anem darrera dels esdeveniments. La nostra societat ha avançat molt, encara que sovint correm el risc que els avenços siguin efímers.

Tornem a Manresa. A la nostra ciutat. A la molt lleial, il·lustre i benèfica ciutat.

Sense cap mena de dubte Manresa ha experimentat, els darrers decennis, un seguit de canvis, alguns d'ells força traumàtics, com ha estat la pèrdua de sectors industrials en els que Manresa era capdavantera, com ara el tèxtil o el metal·lúrgic. Però també hi ha hagut canvis molt positius. El creixement urbanístic, la cultura, la sanitat, l'educació.

Els canvis (bons i dolents) no han aconseguit fer minvar l'esperit de manresanisme, d'aquesta especificitat cultural pròpia, que es manté i es nodreix de les aportacions de multitud d'entitats que, amb els seus alts i baixos, mantenen les nostres tradicions i impregnen d'un esperit propi, d'una determinada personalitat, el fet de ser ciutadà de Manresa. No valen les comparacions. Segurament no som més o menys que d'altres ciutats. Som Manresa. Som nosaltres. I això té un gran valor. Sobretot en el món globalitzat d'avui, en el que els canvis s'acceleren, és bo tenir una identitat, una pertinença, un punt de referència.

El professor Manuel Castells, que és un dels pioners mundials en la recerca de la societat en xarxa, ho ha estudiat molt bé i ho explica encara millor: el concepte de ciutat ha quedat trasbalsat, superat, en l'era de la societat de la informació. Les fronteres, els límits municipals, tendeixen a perdre sentit quan la gent viu en un indret i treballa en un altre. Quan es pot comunicar per internet, en temps real, amb persones que viuen a l'altre extrem de món. Quan es pot comprar a distància i també es pot aprendre a distància. Aquesta nova realitat ens ha plantejat doncs, un repte ben complex: quina funció té avui la ciutat? Quina és l'aportació de la ciutadania? Com es poden governar les ciutats?

No tinc respostes categòriques, com us he dit. Només sé que ens caldrà molt d'enginy, molta imaginació i, sobretot, molt diàleg per trobar respostes vàlides. El paradigma ha canviat. I malgrat això ens cal trobar identitats que, sense ser rígides, donin sentit a la ciutadania i en especial donin suport al rol de ciutadans que, d'una manera o altra, amb una o altra intensitat, cadascú de nosaltres ha d'assumir..

Competència i educació

Al mateix temps la competència entre ciutats és enorme. Una competència que és sana. La dinàmica econòmica marca la pauta. Calen empreses, calen serveis, calen centres educatius de qualitat. Cal visió de futur. Aquí rau el delicat punt d'equilibri de la balança entre poders públics i societat civil. Massa poder públic ofega, però massa poc genera desànim i desmotivació.

Permeteu-me una digressió de caràcter personal. Sóc el que sóc perquè vaig tenir la sort de tenir bons mestres. Persones que em van contagiar la voluntat de saber. Voldria citar al Sr. Gayoso, que era mestre, en el seu temps, al col·legi "Generalísimo Franco", avui La Renaixença. Jo tenia sis anys i ell em va animar a estudiar. Una persona entranyable que sabia ensenyar. Una altra mestra: la Maria Àngels Sellarés, que als meus vuit anys em va motivar com ningú a aprendre. Després va venir la llarga llista, que no cito per no caure en oblits, de quan estudiava al Lluís de Peguera...

He tingut molta sort en trobar els mestres i professors que m'han ajudat a ser el que sóc. Això em fa pensar que l'ensenyament és cosa de mestres i de professors. Ens cal excel·lència i ens cal ambició. I a Manresa avui els tenim, aquests mestres i aquests professors, que ens han de permetre ambicionar l'excel·lència.

Ho dic perquè un dels avantatges competitiu entre ciutats es troba en el seu nivell de coneixement. I per tenir un nivell elevat de coneixement calen bones escoles i bons professors. Els hem de mimar, els hem de motivar i -per què no?- també els hem d'exigir. Manresa pot esdevenir un referent en el camp educatiu. Hi ha tot el necessari. Només calen uns passos més.

Els serveis

Un altre avantatge competitiu són els serveis. Mai no prestarem prou atenció a la importància dels serveis, la importància del manteniment. En aquesta dinàmica de valorar el que és nou, valorar la velocitat i les meravelles tecnològiques, sovint tendim a deixar que els serveis quedin com una cosa secundària. A vegades reduïm els servis al comerç, que és, sense cap dubte, un gran servei; però no ho és tot. Fer aquesta simplificació és un greu error. Les ciutats han de ser els centres en els quals les persones puguin trobar el que els cal. Els serveis han de ser més personalitzats, cal tenir cura de les persones. Cal tenir en compte a tots i cadascun dels ciutadans i ciutadanes. I les seves necessitats. Des del nadó fins a l'avi que no pot valdre's ell tot sol.

Un altre record personal: si una persona em va fer entendre el concepte de la comunitat i dels serveis, aquesta va ser el meu pare, el Nasi de l'aigua. No oblidaré mai el meu pare, que sortia de casa, qualsevol dia de la setmana i a qualsevol hora del dia, per anar a arreglar un pany d'aigua que no funcionava. Ell ens deia que no podia dormir pensant que una família no tindria aigua aquella nit. Gràcies al seu capteniment vaig aprendre que les ciutats han d'esdevenir consciències col·lectives, on no puguem dormir tranquils mentre hi hagi persones que no poden menjar o que estan abandonades. La ciutat ha de ser un àmbit de solidaritat i ha d'estar amatent a les necessitats més bàsiques dels seus ciutadans. Des de la necessària protecció policial, fins a l'atenció del ciutadà depenent a casa seva.

El futur de les ciutats passarà també per la creativitat i la innovació. Hem d'apostar per noves formes de treball, nous productes i nous dissenys. A Manresa tenim un gran potencial en aquests dos àmbits: creativitat i innovació.

La cultura

Sense cap dubte les ciutats han de ser gresols de cultura. La qüestió que cal plantejar-se, però, és quina cultura? Podem parlar de cultura manresana? Hem de parlar només de cultura catalana? O hem de pretendre, ni més ni menys, fer aportacions substantives a una determinada cultura cosmopolita, o cultura universal?

El mot cultura prové d'un terme llatí relacionat amb el camp o el bestiar. Cap al segle XIII, el terme s'emprava per designar una parcel·la conreada, i tres segles més tard havia canviat el seu sentit i ja no s'aplicava al resultat d'una acció sinó a l'acció mateixa: el cultiu de la terra o la cura del bestiar (Cucho, 1999: 10), aproximadament en el sentit que s'empra, en el català dels nostres dies, en vocables com agricultura, apicultura, piscicultura i altres. A mitjan segle XVI, el terme adquireix una connotació metafòrica, referint-se al cultiu de qualsevol facultat. De qualsevol manera, l'accepció figurativa de cultura no s'estén, tal com l'entendem avui, fins al segle XVII, quan va començar a aparèixer en certs textos acadèmics.

El Segle de les Llums (segle XVIII) és l'època en què el sentit figurat del terme, entès com a "cultiu de l'esperit", s'imposa en amplis camps acadèmics, tal com consta, per exemple, al Dictionaire de l'Academie Française de 1718. I encara que l'Enciclopèdia ho inclou només en el seu sentit restringit de cultiu de terres, en reconeix també el sentit figurat, que apareix en els articles dedicats a la literatura, la pintura, la filosofia i les ciències. Amb el pas del temps, es va començar a entendre com a cultura tot allò

referit a la formació de la ment. És a dir, es va convertir novament en una paraula que designa un estat, encara que en aquesta ocasió és l'estat de la ment humana, i no l'estat de les terres d'una parcel·la.

La clàssica oposició entre cultura i naturalesa també té les seves arrels en aquesta època. El 1798, el Dictionaire inclou una accepció de cultura que n'estigmatitza "l'esperit natural". Per a molts dels pensadors de l'època, com Jean Jacques Rousseau, la cultura és un fenomen distintiu dels éssers humans, que els col·loca en una posició diferent a la de la resta d'animals. Per a ells, la cultura és el conjunt dels coneixements i sabers acumulats per la humanitat al llarg de la Història. Com a característica universal, el vocable s'empra en singular (Cultura), ja que es troba en totes les societats sense distinció de races, ubicació geogràfica o moment històric.

Sigui com sigui, les ciutats tenen molt a veure amb el desenvolupament de la seva cultura. Sovint, però, cometem l'error de confondre cultura amb identitat. Manresa no és Vic ni Igualada ni Girona. Però no per això la nostra cultura ha de ser diferent de la que es fa i es produeix en aquestes i altres ciutats del nostre país. Es tracta, més enllà de debats identitaris, de trobar la manera d'animar la cultura, les arts, el coneixement, sobre la base que, en el mar universal de la cultura, la que es produeix aquí, o a les ciutats que he esmentat i a tantes altres del nostre país, s'assembla com dues gotes d'aigua.

Amb l'arribada de les noves tecnologies de la informació i de la comunicació, la cultura esdevé més complexa. I justament per això més rica. El repte, ara, és trobar les xarxes de complicitats locals en l'àmbit de la cultura. Des dels geganters, al correfoc, passant pels grups de teatre, de dansa, o de creació plàstica, etc. el que compta és saber mantenir un àmbit de cultura local en un context global. Els manresans hem sabut mantenir, des de fa molts i molts anys, una vida associativa rica i plena d'iniciatives. Cal trobar la manera de mantenir-la i enfortir-la amb la saba de les noves generacions. Les Festes de la Llum en són un exemple.

La immigració

Un dels nous reptes als que hem de fer front és el de l'arribada, a la nostra ciutat i al nostre país, de ciutadans d'altres països. No ja de comunitats o de països veïns, sinó d'indrets allunyats milers de quilòmetres d'aquí. Els darrers anys hem assistit a una onada migratòria sense precedents en la nostra història, almenys sense precedents en la combinació de tres factors: diversitat, quantitat i temps. La principal característica

és, de tots tres, la diversitat de procedència i de les diferents cultures que ens acompanyen en el present. No és fàcil trobar la manera de propiciar la seva natural integració en la nostra ciutat; a la nostra societat. Sovint les distàncies culturals són molt grans. Però no per això podem obviar la necessitat de trobar camins per incorporar tothom a la condició compartida de "ciudadania", sigui quina sigui la seva procedència. Molt sovint ens trobem amb la inquietud de saber que hi ha moltes preguntes i poques respostes. Estem davant d'un fenomen que requereix temps i molt diàleg. Que requereix flexibilitat i exigència.

Aquestes darreres setmanes s'està duent a terme el procés d'eleccions primàries als Estats Units. Un dels possibles candidats a la presidència és un americà de raça negra. Un ciutadà americà els avis o besavis del qual van viure en aquell país com a simples esclaus.

10 Probablement el futur serà millor en aquelles ciutats que sàpiguen viure i conïure en la diversitat cultural, aprofitant les aportacions plurals de tots aquells que hi arriben buscant un camí de llibertat i de benestar per a les seves vides, però que hi aporten el bagatge ric i enriquidor de les seves expressions culturals. Un estudi de les ciutats americanes demostra que les que tenen més vigor econòmic són les que tenen un índex més alt d'immigració.

Tenim un llarg camí per recórrer, tant nosaltres -els "indígenes"- com els nousvinguts. Aquest camí ens portarà a bon port si tenim una mentalitat oberta i sabem treballar amb un gran realisme positiu. I la mentalitat oberta la tenen aquelles persones segures d'elles mateixes. Si tinc por no dono la mà a un desconegut. Si em sento segur de mi mateix, sí. I aleshores puc fer una nova amistat.

No podem oblidar que la nostra història ha estat plena d'intoleràncies. Hem expulsat jueus i àrabs, fins i tot als jesuïtes, avui tan cars a la nostra ciutat. No diguem de les intoleràncies que es van viure a la nostra guerra civil!

Recerca, innovació, ciència i tecnologia

Uns mots sobre ciència i tecnologia. Els darrers cinquanta anys han estat prolífics en descobertes científiques i en innovació. No m'hi estendré pas. Només vull dir-vos que tot sembla indicar que els anys vinents seran encara més fecunds, i el ritme de les descobertes científiques s'anirà accelerant encara més. Només voldria deixar constància d'una de les darreres notícies en aquest àmbit.

La possibilitat de crear una vida partint d'elements inerts és, avui, un pas més a prop. El científic nord-americà Craig Venter ha anunciat que el seu equip ha aconseguit sintetitzar un cromosoma artificial. Els cromosomes són les macroestructures que contenen els gens dins del nucli cel·lular. El científic, un dels pares del desxiframent del genoma humà, es proposa provar ara si el seu supercomplex funciona en posar-lo en un bacteri.

El gen és el llibre d'instruccions per a una funció biològica (per exemple, engreixar o tenir un determinat color de cabell), i un cromosoma és una cadena d'ells, junt amb tots els interruptors per activar-los o desactivar-los.

Per això ha reconstruït els 381 gens d'un bacteri anomenat *Mycoplasma genitalium*. El resultat és una successió de 580.000 lletres químiques (aaggctcgagtc...), que són les que codifiquen la informació que fa que el bacteri es reproduïxi o creïxi. El Dr. Venter encara no ha provat si aquest cromosoma funciona. És el següent pas que vol fer. De moment, segons ha declarat, ha substituït el cromosoma original del bacteri pel seu, i espera que aquest reproduïxi les tasques de l'original. A aquest nou híbrid (part natural, part sintètica) l'ha batejat com *Mycoplasma laboratorium*.

Una de les tasques a les que vaig fer front com a secretari general de Salut del Govern de la Generalitat va ser la de posar en marxa el Centre de Medicina Regenerativa de Barcelona. Això em va permetre aprendre unes quantes coses sobre aquest món. Aquest centre es dedica bàsicament a la recerca en cèl·lules mare. No em vull estendre més en aquesta qüestió, però sí que volia assenyalar que estem davant d'un canvi radical en la terapèutica de moltes de les malalties humanes.

Estem en una etapa crucial de la recerca biomèdica. La genètica, la genòmica, la clonació, la medicina personalitzada, la recerca per combatre el càncer, les cèl·lules mare, la fecundació artificial, la nanobiotecnologia, etc. estan en progrés permanent. I al mateix temps s'estan plantejant nous reptes ètics. De manera que una de les qüestions clau els propers decennis d'aquest segle XXI, serà sens dubte la definició i els límits del que entenem per ésser humà.

La salut

Estem ben lluny d'aquell any 1345, quan al cap de poc la pesta negra s'endua desenes de milers de vides humanes a tota Europa.

Els progressos en l'àmbit de la salut han estat espectaculars. Especialment els darrers cinquanta anys, s'ha produït un salt espectacular en el descobriment de noves i millors teràpies en gairebé tot tipus de malalties. Al mateix temps, podem dir que tenim un dels millors sistemes públics de salut.

A Manresa ho podem dir amb el cap ben alt: tenim una gran tradició hospitalària. I deixeu-me dir-ho, d'alt nivell. No és aquest el moment de fer una història dels nostres hospitals (perquè seria molt llarga). En tot cas, sí que vull fer esment de la valuosa aportació de l'Orde de Sant Joan de Déu, amb la construcció del seu Hospital, ara ha fet 75 anys (1932); o de l'Hospital de Sant Andreu, del que hi ha referències documentals que daten del 1260; passant per la Clínica Sant Josep, o el Centre Hospitalari de Manresa i la Unitat Coronària. Tot això conforma un actiu extraordinari que és el resultat de molts anys, molts esforços, molta dedicació de professionals de la salut al llarg dels temps. L'actual Fundació Althaia és, sense cap dubte, fruit d'aquesta herència i d'aquesta vocació de cuidar els malalts i curar les malalties. Després d'uns anys difícils, lògics per les dificultats que comporta qualsevol procés de fusió, Althaia és un bon exponent de l'excel·lència en l'àmbit de la salut.

I no ens podem aturar només als hospitals. Hi ha els centres d'atenció primària, l'atenció a domicili, els equipaments sociosanitaris, etc. que es nodreixen de professionals compromesos i d'un bon nombre de voluntaris, i que estan fent una gran tasca a la nostra ciutat.

Aquest és un altre valor: l'hospitalitat, el fet de tenir cura, de cuidar... Les ciutats amb futur són, també, les que posseeixen i fan créixer aquests valors. També les que saben estimular el cuidar-se i gestionar la pròpia salut. Promoure la salut, tenir hàbits saludables, viure de forma equilibrada. I en especial la promoció de la solidaritat amb aquells ciutadans que d'una forma o altra pateixen una malaltia o una patologia que els pot fer sentir marginats o separats de la comunitat.

Arribats aquí, voldria fer esment especial als administradors de la Llum d'enguany. Els amics de Mosaic. El projecte Mosaic és una eina d'integració de persones amb problemes de salut mental que omple un vuit important. Com a psicòleg que sóc, crec que és un gran encert trobar maneres de cooperar i treballar en un àmbit en el que les

persones que s'hi veuen lligades sovint pateixen les conseqüències negatives de la soledat i fins i tot de la marginació. Voldria felicitar, de manera molt sincera, a tots aquells i aquelles que, des de diferents àmbits professionals i ciutadans, feu que Mosaic sigui el que és.

El medi ambient

El canvi climàtic i les seves conseqüències pel futur de la humanitat no és una entelèquia o una teoria més. És el gran repte del segle XXI. És veritat que les accions necessàries per evitar la nostra autodestrucció depenen de tractats internacionals i de la voluntat decidida dels governs d'arreu del món.

Però sense cap dubte, les mesures que cal posar en marxa passen moltes d'elles per les ciutats. S'han fet molts passos en aquest sentit, des del reciclatge de materials, l'estalvi energètic, el respecte a la natura, etc. Però ens cal la complicitat de la ciutadania. Hem d'animar a una militància activa. I aquesta només és possible amb el lideratge dels governs locals i de les entitats de participació ciutadana.

El 1345 es posava de relleu el problema de la sequera i de la necessitat d'aigua per les nostres contrades, en aquell moment era un problema que podríem definir de local. Ara estem en un problema d'abast mundial i no per això podem quedar-nos a l'expectativa. Cal actuar.

L'art de governar

Si parlem de nous reptes i de noves complexitats, hem de parlar de com es pot governar una societat complexa de forma eficient i al mateix temps donant la possibilitat d'incorporar al màxim la ciutadania en el govern. No és gens fàcil. Ja ens ho deien els grecs que hi van reflexionar molt en això de governar.

La política és el procés de presa de decisions en grups humans, els mètodes per guanyar i conservar el suport de les persones per a realitzar una acció en grup. Aquesta noció precedeix la societat humana. Tot i que s'aplica habitualment als governs, el comportament polític també s'observa en les institucions acadèmiques, empresarials, religioses i d'altres. La paraula prové del grec polis, que significa ciutat; la política és, etimològicament, tot allò que té a veure amb la ciutadania i les seves preocupacions, especialment la ideologia dels grups.

S'ha posat de moda el menyspreu per la política. És fàcil acusar els que governen o els que estan a l'oposició. Però ens equivocariem si confonguéssim els límits que tenim les persones i les organitzacions amb el concepte de la política. Si em permeteu una comparació que ens pot ajudar a entendre el que vull dir, podríem parlar dels metges i de la medicina. Les dades estadístiques ens diuen que prop del 80% de malalties són cròniques, és a dir, que no tenen cura. De fet, el metge no les pot curar, només pot establir, disminuir el dolor, i acompanyar al pacient. Però no per això denunciem a la medicina ni perdem la confiança en els metges.

Reivindico la política democràtica com l'eina privilegiada que ens permet conèixer i créixer com a persones i com a societat. L'espai públic és l'espai de la política. És allò comú. I aquest espai és molt important i ho serà més per la complexitat de les nostres societats. No tirem el nen amb l'aigua bruta de la banyera. Estem caient en una trampa que pot tenir conseqüències penoses. La indiferència i el menyspreu per la política ens pot encaminar cap a l'autoritarisme i el feixisme.

14

La necessària tensió entre allò públic i allò privat és una força dinàmica i positiva. De fet, aquesta tensió mai desapareix, en el fons és el que ens fa desenvolupar com a persones i com a societat. Els que somien en societats perfectes en què els ciutadans no tenen perquè preocupar-se per allò públic ens estan encaminant vers societats governades per dictadors. Igualment aquells que voldrien reduir la política a una qüestió de tècnica i d'eficàcia. L'espai públic és l'espai de convivència dels sers humans, i aquests tenen sentiments i emocions. La política de veritat, la democràtica, sempre tindrà un cantó emocional i passional.

La política local té un paper clau en la vida ciutadana. No es tracta només de donar bons serveis i de tenir cura de la ciutadania, es tracta també de tenir visió de futur, de proposar-se reptes col·lectius i engrescar als ciutadans a participar en la vida de la comunitat. Tots i cadascú hem d'aportar quelcom. Hem d'ajudar al govern de la ciutat. Com ho van fer en el seu moment els que van construir la sèquia.

El futur dels països i de les ciutats depèn en bona part de trobar la millor manera de governar-se. Lluny de dividir-se entre governants i governats, ens cal un pas vers la governabilitat, és a dir, l'espai de diàleg i de confrontació positiva, vers la major participació en les decisions i una major implicació en la posta en marxa de les accions de govern.

La importància de la història i la importància de recordar

Per acabar deixeu-me fer una reflexió sobre una qüestió que em preocupa. És sobre l'oblit de la nostra història i per tant del què ens pot ensenyar. Avui és una ocasió especial per recordar un moment molt important de la nostra història. Però no sols la casuística o l'anècdota, sinó especialment dels valors que es desprenen del què i com va succeir. I també recordar que la història d'una ciutat es fa en el dia a dia, amb l'esforç i la tenacitat de moltes persones.

Tornant als grecs, trobem l'Odissea, on s'explica l'arribada de l'Ulisses i els seus companys a la terra dels Lotòfags, els que mengen lotus. Malgrat aquests guerrers tenien una gran experiència dels diferents tipus de cuina i de menjars al llarg de la llarga guerra del Peloponès, es van trobar amb una estranya planta de color vermellós i de gust molt dolç que els va servir per anomenar els seus habitants, els Lotòfags. L'única qualitat que ens transmet Homer en aquesta obra és que menjar aquesta planta produïa l'oblit de forma automàtica. Ulisses va haver de lligar els seus homes per evitar que seguissin menjant d'aquesta planta i no es recordessin de tornar a casa.

15

La nostra societat té l'immens perill de convertir-se en un gran indret on es cultiva i es ven, no aquella fruita mítica, sinó succedanis de la mateixa. Una constant distracció vers l'efímer, la manca d'entendre el context a on som i fins i tot deixar de pensar en el passat i les seves lliçons com si fos una pèrdua de temps. Les noves generacions han de saber i han d'aprendre de la nostra història des de les tragèdies dels règims totalitaris i feixistes fins a les opressions en nom de revolucions místiques. Com han d'aprendre que la vida ha estat sempre una lluita i que som on som gràcies a generacions de persones que van lluitar, construir, innovar i inventar per tal de millorar les nostres condicions de vida i de treball. Venim de lluny.

És bo doncs, recordar el que va succeir el 1345 i el que va succeir abans, tenir present la importància de tenir visió de futur i no quedar-nos a llepar les nostres ferides, de ser tenaços i solidaris, sabent que molt sovint els problemes que hem d'afrontar només es poden resoldre des de la comunitat i amb la comunitat.

Amb l'esperit ple d'il·lusió en el nostre futur per la nostra ciutat, però conscient de la necessitat de treballar junts i de ferm com van demostrar els nostres avantpassats del segle XIV, deixeu-me desitjar-vos unes Bones Festes de la Llum.

Moltes gràcies!

PROJETE

MOSAIC